

Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Інноваційний простір учителя НУШ:

*кейси методичних матеріалів
для 5–6 класів НУШ*

Краматорськ, 2023

НОВА УКРАЇНЬСКА ШКОЛА НА ДОНЕЧЧИНІ: КРОКУЄМО ВПЕВНЕНО

УДК 373.5.016(07)*5/6

Інноваційний простір учителя НУШ: кейси методичних матеріалів для 5-6 класів НУШ / за заг. ред. Світлани Гарної та Юлії Бурцевої. Київ-Краматорськ, 2023.

У збірнику презентовано методичний доробок учителів- 5–6 пілотних класів закладів освіти та педагогів 5 класів НУШ з української мови та літератури, зарубіжної літератури, іноземних мов, математики, географії, технологій, інформатики, історії, мистецтва, фізичної культури, інтегрованих курсів «Пізнаємо природу», «Природничі науки», «Довкілля», «Здоров'я, безпека, добробут». Матеріали кейсів презентовані в межах проведення форуму «Адаптаційний цикл базової середньої освіти на Донеччині: досвід Є!» (18.09.2023 р.).

Загальна редакція:

Світлана Гарна, завідувач відділу мовно-літературної та мистецької освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук.

Юлія Бурцева, ректор Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Редакція матеріалів за освітніми галузями:

Тетяна Байдаченко, методист відділу мовно-літературної та мистецької освіти;

Ірина Волошина, методист відділу STEM-освіти та інформаційних технологій;

Світлана Воробйова, завідувач відділу STEM-освіти та інформаційних технологій;

Олена Головіна, методист відділу мовно-літературної та мистецької освіти;

Галина Гундарева, завідувач відділу природничих дисциплін;

Денис Кудрявець, методист відділу розвитку особистості;

Марина Мочикіна, методист відділу мовно-літературної та мистецької освіти;

Катерина Нікітюк, методист відділу розвитку особистості;

Ольга Олешко, методист відділу природничих дисциплін;

Світлана Панченко, методист відділу STEM-освіти та інформаційних технологій;

Ірина Рибак, методист відділу національного виховання, позашкільної, громадянської та історичної освіти;

Олена Саматова, методист відділу природничих дисциплін;

Лілія Хмарна, старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти;

Вікторія Щербатюк, методист відділу мовно-літературної та мистецької освіти.

Технічний редактор Тетяна Ковальова, методист відділу мовно-літературної та мистецької освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Матеріали збірника затверджено на засіданні Вченої ради Донецького ОблІШО (протокол № 3 від 29 вересня 2023 р.) та рекомендовано до використання в ЗЗСО.

ЗМІСТ

Анотація.....	4
Мовно-літературна освітня галузь: українська мова та література	5
Мовно-літературна освітня галузь: зарубіжна література	8
Мовно-літературна освітня галузь: іноземні мови.....	12
Математична освітня галузь.....	14
Природнича освітня галузь: інтегровані курси «Пізнаємо природу», «Природничі науки», «Довкілля»; географія	18
Технологічна освітня галузь	25
Інформатична освітня галузь	27
Соціальна і здоров'язберезувальна освітня галузь: інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут»	29
Громадянська та історична освітня галузь	30
Мистецька освітня галузь	33
Фізична культура	36
Рецензенти.....	39

АНОТАЦІЯ

У посібнику «Інноваційний простір учителя НУШ: кейси методичних матеріалів для ШУШ» презентовано методичний доробок учителів- 5–6 пілотних класів закладів освіти та педагогів 5 класів НУШ з української мови та літератури, зарубіжної літератури, іноземних мов, математики, географії, технологій, інформатики, історії, мистецтва, фізичної культури, інтегрованих курсів «Пізнаємо природу», «Природничі науки», «Довкілля», «Здоров'я, безпека, добробут».

Посібник містить методичні матеріали календарне планування, розробки уроків, інтерактивні вправи та ігри, набори інформаційних карток до вивчення окремих тем, завдання для самостійної роботи, завдання для фотоквестів, практичні роботи, екскурсії, проекти, шелфі, ребуси, пазли, лото, кросворди, чайнворди, філворди, анаграми, хмаринки слів, ментальні карти, колажі, розмальовки, постери тощо.

Методичні кейси для вчителів- 5–6 класів НУШ презентовані в межах проведення форуму «Адаптаційний цикл базової середньої освіти на Донеччині: досвід Є!».

Переглянути та завантажити матеріали можна за покликанням <https://vse.ee/bxqz> або QR-кодом

Інноваційний простір учителя НУШ

(презентація методичних кейсів учителів-предметників

5–6 пілотних класів закладів освіти

та педагогів, які викладали в 5 класах НУШ у 2022/2023 н.р.)

Мовно-літературна освітня галузь: українська мова та література

Інноваційний простір учителя НУШ

УКРАЇНСЬКА
МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

*Тетяна
Байдаченко*

*Тетяна
Гатеж*

*Олена
Кухар*

*Наталія
Магула*

*Наталія
Рульова*

*Руслана
Жеребілова*

*Оксана
Гризодуб*

*Олена
Головіна*

*Олена
Бочкарьова*

*Ганна
Безкурська*

*Тетяна
Мальченко*

*Вікторія
Гонтаренко*

*Тамара
Фільчакова*

*Алла
Руциньська*

*Ірина
Хлінітько*

*Ірина
Сітькова*

*Лілія
Свізіженець*

*Юлія
Шиманська*

Анотація: у кейсі презентовано календарне планування з української мови та літератури (5–6 класи); розробки уроків (5–6 класи); інтерактивні вправи; методичні матеріали, що висвітлюють упровадження інновацій в освітній процес; дидактичне забезпечення до уроків.

Покликання на матеріали https://drive.google.com/drive/folders/1VeDFhzD4Vd-kUHJtqKXS27zINc4m0Uw?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Ганна Безкурська, учителька української мови та літератури Курахівського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 1 Курахівської міської ради Донецької області;

Олена Бочкарьова, учителька української мови та літератури Костянтинівського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 16 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Тетяна Гатеж, учителька української мови та літератури Костянтинівського закладу загальної середньої освіти I–II ступенів № 8 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Вікторія Гонтаренко, учителька української мови та літератури Костянтинівського ліцею № 9 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Оксана Гризодуб, учителька української мови та літератури Нікольської гімназії «Софія» з загальноосвітньою школою I ступенів № 2 Нікольської селищної ради Донецької області;

Руслана Жеребілова, учителька української мови та літератури Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Олена Кухар, учителька української мови та літератури Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Наталя Магула, учителька української мови та літератури Слов'янської загальноосвітньої школи I–II ступенів № 20 Слов'янської міської ради Донецької області;

Тетяна Мальченко, учителька української мови та літератури Костянтинівського ліцею № 9 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Наталія Рульова, учителька української мови та літератури Краматорської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 Краматорської міської ради Донецької області;

Алла Рущинська, учителька української мови та літератури Краматорської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 10 з профільним навчанням Краматорської міської ради Донецької області;

Лілія Свіженець, учителька української мови та літератури загальноосвітньої школи I–III ступенів № 2 Покровської міської ради Донецької області;

Ірина Сітькова, учителька української мови та літератури Ліцею «Гроно» Львівської міської ради Львівської області;

Тамара Фільчакова, учителька української мови Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Ірина Хліп'ятко, учитель Іллінівського опорний заклад загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Юлія Шиманська, учителька Костянтинівського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 16 Костянтинівської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Тетяни Байдаченко та Олени Головіної, методисток відділу мовно-літературної та мистецької освіти Донецького ОблППО.

Кейс матеріалів мовно-літературної освітньої галузі містить календарне планування, розробки уроків та методичні матеріали. Оскільки викладання в сучасному освітньому закладі передбачає не просто засвоєння знань, а й озброєння комплексом компетенцій, велику увагу приділено презентації авторських педагогічних стратегій і тактик, спрямованих на реалізацію фундаментальних положень концепції Нової української школи.

Календарне планування з української мови та літератури адаптоване до використання в освітньому процесі. Презентовані **розробки уроків у 5–6 класах** НУШ представляють широку палітру сучасних форм, методів та прийомів роботи, а також досвід упровадження інноваційних технологій.

Наприклад, урок української літератури, присвячений вивченню «Казки про великодню писанку» Оксани Радушинської, спрямований на формування активного учня-читача. Протягом уроку передбачено різноманітні методи активного навчання (інтерактивна гра «Чарівна паличка», прийом «Кола Венна», відгадування загадок, побудова маршруту «Услід за героєм», флешкартка «Упізнай героя», «Хмара слів», «Мікрофон»), використано українознавчий та мистецький компоненти («Розгадаймо символи писанки», гра «Чарівна майстерня»).

Тека **«Методичні матеріали»** містить два розділи. У першому – «Упровадження інновацій» – презентовано передовий педагогічний досвід щодо викладання української мови та літератури в Новій українській школі.

Заслуговують на увагу матеріали воркшопу «Думай креативно. Оцінюй позитивно», де висвітлено новий підхід до формуального оцінювання в НУШ, проаналізовано стратегії, які можна застосовувати на різних етапах уроку. Цікавим також є досвід із використання чату GPT з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів 5–6 класів на уроках української мови та літератури.

Авторська родзинка презентована в матеріалі «Реалізація нових підходів викладання в НУШ», де написання листів розглядається як метод активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

У другому розділі теки *«Методичні матеріали»* представлено *методичне забезпечення* до уроків української мови та літератури: інтерактивні вправи, картки, робочі зошити, навчальні відео тощо.

Навчальний маршрут за твором Г. Кирпи «Мій тато став зіркою» являє собою набір завдань, які розташовані від простого до складного, від загального до конкретного. Його мета – допомогти здобувачам і здобувачкам освіти набути практичних умінь і навичок розуміти й аналізувати прочитане. Такий спосіб організації навчальної діяльності під час вивчення літератури є ефективним, якщо ви прагнете виховати вдумливого читача, який здатен працювати самостійно.

Навчальні можливості гри відомі з давніх часів. Її доцільно використовувати на будь-якому етапі уроку. Використовуючи представлені ребуси, кросворди, вправи-асоціації «Угадай казку», учитель зможе розвинути увагу, спостережливість, аналітичне мислення учнів, сприятиме збагаченню їх активного словника.

У розділі *«Методичне забезпечення»* запропоновано також робочі зошити з літератури, що спрямовані на розвиток творчих та аналітичних навичок учнів через виконання різноманітних вправ і завдань. Використання робочих зошитів під час вивчення літератури допоможе створити цікаву та активну навчальну атмосферу, де учні зможуть розкрити свій потенціал та виявити свою любов до літератури. Зошит-проект також може бути використаний як інструмент для організації проектних робіт або творчих завдань. Поетапне виконання учнями завдань сприятиме системному й глибокому засвоєнню знань.

Кейс містить широку палітру *інтерактивних вправ* з української мови та літератури. Збірка «Цікаво, інтерактивно» розроблена з метою урізноманітнення методів вивчення української мови учнями 5 класу, які навчаються дистанційно. Вона містить різноманітні завдання, спрямовані на повторення основних розділів мовознавства: орфографії, орфоепії, пунктуації та лексики. Представлені інтерактивні вправи можуть бути використані як додатковий матеріал для самостійної роботи здобувачів освіти або як контент для дистанційного уроку. У кейсі презентовано також збірку завдань у сервісі Learningapps.

У доробку «Куфрик інтерактивних карток з української літератури для учнів 5 класу» подано літературні ігри, тестові завдання, інтерактивні вправи, спрямовані на творчу співпрацю, діалог учителя з учнем, створення атмосфери зацікавленості під час освітнього процесу.

Мовно-літературна освітня галузь: зарубіжна література

Інноваційний простір учителя НУШ

ЗАРУБІЖНА
ЛІТЕРАТУРА

Вікторія Щербатюк

Ірина Шмирко

Олена Демченко

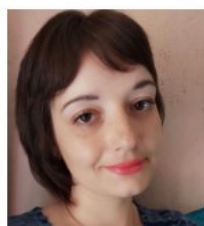
Олена Лавренко

Катерина Шелкова

Тетяна Гатеж

Наталія Кірій

Тетяна Сологуб

Наталія Мельникова

Оксана Карнаухова

Наталія Рув'лова

Анотація: у кейсі представлено календарне планування із зарубіжної літератури (5–6 клас); розробки уроків (5–6 клас); інтерактивні вправи (6 клас) та ігри (5 клас); набір інформаційних карток до вивчення окремих тем (5 клас); цікаві завдання для самостійної роботи; завдання для фотоквестів з прикладами їх виконання; шелфі, ребуси, пазли, кросворди, чайнворди, філворди, анаграми, хмаринки слів, ментальні карти, колажі, розмальовки, постери тощо. Крім того, запропоновано низку методичних матеріалів з таких тем, як «Активізація пізнавальної діяльності учнів засобами інтеграції на уроках зарубіжної літератури», «Біоадекватна методика викладання – інноваційна модель гармонійного сучасного уроку», «Дистанційний урок із зарубіжної літератури у Новій українській школі», «Реалізація педагогіки партнерства на уроках зарубіжної літератури. Колективні творчі справи (до вивчення казки Я. і В. Грімм «Пані Метелиця»)» (І. Шмирко).

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1aNhfYDo7LUI51iHFyXQSIPODoajEPadv?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Вікторія Щербатюк, методистка відділу мовно-літературної та мистецької освіти Донецького ОблППО;

Катерина Шелкова, учителька зарубіжної літератури Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Ірина Шмирко, учителька зарубіжної літератури Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів №4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Тетяна Гатеж, учителька української мови та літератури, зарубіжної літератури Костянтинівського заклад загальної середньої освіти І–ІІ ступенів № 8 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Оксана Карнаухова, учителька зарубіжної літератури заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 9 військово-цивільної адміністрації м. Торезьк Бахмутського району Донецької області;

Наталія Кірій, учителька української мови та літератури, зарубіжної літератури Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 17 Дружківської міської ради Донецької області;

Олена Лавренко, учитель зарубіжної літератури Бахмутського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 11 – багатoproфільний ліцей» Бахмутської міської ради Донецької області;

Наталія Мельникова, учитель зарубіжної літератури Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 20 Краматорської міської Ради Донецької області;

Наталія Рувьова, учителька зарубіжної літератури Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 Краматорської міської Ради Донецької області;

Тетяна Сологуб, учителька зарубіжної літератури;

Олена Демченко, учителька зарубіжної літератури.

Загальна редакція Світлани Гарної, завідувачки відділу мовно-літературної та мистецької освіти, доцентки кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького ОблППО, кандидатки педагогічних наук.

Кейс матеріалів мовно-літературної освітньої галузі (зарубіжна література) містить календарне планування, розробки уроків та методичні матеріали.

Календарне планування із зарубіжної літератури адаптоване до використання в освітньому процесі. Планування укладено на основі модельної навчальної програми для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання «Зарубіжна література». Авторський колектив програми: О. Ніколенко, О. Ісаєва, Ж. Клименко, Л. Мацевко-Бекерська, Л. Юлдашева, Н. Рудніцька, В. Туряниця, С. Тіхоненко, М. Вітко, Т. Джангобекова. Рекомендовано МОН України (наказ № 795 від 12.07.2021 р.).

Презентовані **розробки уроків у 5–6 класах** НУШ представляють широку палітру сучасних форм, методів та прийомів роботи, а також досвід упровадження інноваційних технологій.

Наприклад, урок розвитку зв'язного мовлення у 5 класі з теми «Малі фольклорні жанри» побудовано як квест: учнів об'єднано у чотири групи; протягом уроку вони мандрують станціями «Чомучки», «Дослідницька», «Будівельник», «Ігрова», «Світове поважай, свого не забувай», «Порадник». Серед завдань, які мають виконати здобувачі освіти на станціях, учителем запропоновано такі: конкурс лічилок «Хто кого перелічить?», конкурс скоромовок «Хто кого переговорить?», виконання інтерактивної вправи «Відтвори прислів'я» на платформі Wordwall тощо.

Форму «Літературний калейдоскоп» обрано для уроку-узагальнення вивченого матеріалу в 6 класі. Протягом уроку учні виконують командні завдання: відповідають на питання бліцопитування, працюють з пазлами, виконують інтерактивні вправи для перевірки знань з теорії літератури, авторства та змісту вивчених творів (програма Learningapps), малюють ілюстрації до вивчених творів.

У теці *«Методичні матеріали»* представлено два розділи – *«Інноваційні ідеї»* та *«Дидактичні матеріали»*. Перший розділ містить низку методичного контенту, у якому розглянуто такі питання, як активізація пізнавальної діяльності учнів засобами інтеграції на уроках зарубіжної літератури; біоадекватна методика викладання як інноваційної моделі гармонійного уроку словесності; особливості проведення дистанційних уроків у НУШ; реалізація педагогіки партнерства на уроках зарубіжної літератури (йдеться про колективні творчі справи під час вивчення казки Я. і В. Грімм «Пані Метелиця»); успішні практики розробки та втілення проєктів на уроках зарубіжної літератури; інклюзивний підхід як шлях до успішного навчання.

Заслуговує на увагу матеріал щодо біоадекватної методики викладання зарубіжної літератури в НУШ, де обґрунтовано поняття та принципи біоадекватної (ноосферної) методики, охарактеризовано структуру біоадекватного уроку, наведено приклади уроків зарубіжної літератури з використанням неосферної технології. Авторка узагальнила, що біоадекватна методика сприяє розвитку цілісного мислення учнів, формує духовність, моральність особистості, яка здатна жити, мислити, працювати в гармонії із природою, собою, суспільством, бути стійкою в різних життєвих ситуаціях без нанесення шкоди людству та природі.

У другому розділі теки представлено *методичне забезпечення* до уроків зарубіжної літератури: інтерактивні вправи та ігри; набір інформаційних карток до вивчення окремих тем; цікаві завдання для самостійної роботи; завдання для фотоквестів з прикладами їх виконання; ребуси, пазли, кросворди, чайнворди, анаграми, хмаринки слів, ментальні карти, колажі, розмальовки, постери тощо. Матеріал розділу допоможе вчителям-словесникам осучаснити методику викладання предмета «Зарубіжна література».

Добірка *ментальних карт* до деяких тем зарубіжної літератури 5–6 класів містить зразки карт, створених у різних програмах (Popplet, Coggle), та методичний коментар, що допоможе вчителю зорієнтуватися в роботі з мапою. Ментальні карти – дієвий методичний прийом візуалізації навчального контенту: вони дозволяють організувати інформацію так, щоб з нею було цікаво та продуктивно працювати на уроці; розвивають навички роботи з інформацією, логічне, образне, асоціативне і творче мислення здобувачів освіти; допомагають краще засвоїти навчальний матеріал, повторити або перевірити вивчене (порівняно з традиційним конспектом). Ментальні карти доцільно використовувати на різних етапах уроку для формування комунікативної, математичної, інформаційно-цифрової, культурної компетентностей, компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, уміння вчитися впродовж життя, інноваційності.

Корисною для вчителя-словесника НУШ є *добірка колажів*, розроблених до всіх тем зарубіжної літератури 6 класу. Авторка роботи пропонує методичний коментар щодо особливостей продукування та використання на уроках словесності фотоколажів, сам візуальний матеріал, створених у різних цифрових програмах, та завдання до кожного колажу, спрямовані на активізацію розумової діяльності, міркування та аналіз тексту. Використовувати колажі можна на уроках словесності під час повторення, на узагальнювальних уроках у кінці семестру чи навчального року; під час дистанційного та змішаного навчання.

Для увиразнення візуального контенту на уроках зарубіжної літератури розроблено добірку *віршокартинок* до вивчення творчості Мацуо Басьо у 6 класі НУШ. У процесі створення віршокартинок авторка скористалася можливостями нейромереж. Тому весь невербальний контент віршокартинок – це продукт штучного інтелекту.

На реалізацію компетентнісного навчання спрямовані *дидактичні літературні ігри* та ігрові вправи. Вони надають можливість учням практично застосувати здобуті знання, допомагають сформулювати вміння та навички командної роботи; стимулюють загальний

культурний, комунікативний розвиток здобувачів освіти, сприяють розширенню їхньої ерудиції. Кейс містить широку палітру інтерактивних ігрових вправ: пазли, вікторини, чайнворди, кросворди, філворди, анаграми, розмальовки до більшості творів зарубіжної літератури 5–6 класів НУШ. Матеріали можуть бути використані словесниками під час очного, змішаного та дистанційного навчання. Пазли, анаграми, головоломки можуть також бути основою літературних диктантів, тестових завдань та інтерактивних вправ. Як приклад – блок «Цікаве опитування» за розділом «Літературні казки світу» та літературний диктант-ребус за романом Е. Портер «Полліанна».

Урізноманітнити види діяльності на уроці, активізувати пізнавальну діяльність учнів допоможуть *дидактичні матеріали* «Вчимося цікаво». У роботі подано хмарки слів, ребуси, пазли до таких тематичних розділів 5 класу, як «Скарбниця народних казок» та «Літературні казки світу».

Однією з популярних та дієвих сучасних технологій є *квест-технологія*, яка допомагає учню знаходити необхідну інформацію, піддавати її аналізу, систематизувати, розв'язувати поставлені завдання, самостійно приймати рішення. Ефективною і цікавою формою творчих змагань на уроках літератури є фотоквест, що передбачає виконання завдань, запропонованих учителем. У кейсі презентовано декілька розробок фотоквестів до різних тем зарубіжної літератури 5–6 класів НУШ.

Для уроків у 6 класі НУШ автори кейсу пропонують низку інтерактивних вправ, завдань та ігор, створених на платформах Wordwall та Learningapps. Презентовані вправи сприяють посиленню інтересу учнів до здобування знань, виробленню пізнавальної самостійності учнів, кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку творчих здібностей учнів.

Представлені матеріали кейсу до уроків зарубіжної літератури в 5–6 класах НУШ спрямовують діяльність учителя на виконання завдань, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, реалізацію компетентнісного потенціалу мовно-літературної галузі, актуалізацію ціннісних орієнтирів, формування предметної та ключових компетентностей.

Мовно-літературна освітня галузь: іноземні мови

Інноваційний простір учителя НУШ

Англійська та
німецька мови

Анотація: у кейсі представлено розробки уроків з англійської та німецької мов для 5 та 6 класів; інтерактивні вправи; методичні матеріали, що висвітлюють нові підходи до викладання іноземних мов в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»; дидактичне забезпечення до уроків.

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1RIeqNqw9pAmTBCAxHQCsrTmA3igxprK?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Лариса Бодик, учителька німецької мови Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Вікторія Власенко, учителька англійської мови Святогорівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Добропільської міської ради Донецької області;

Ліана Дашевська, учителька англійської мови Добропільської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 19 Добропільської міської ради Донецької області;

Інна Дмитрієва, учителька англійської мови Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Ганна Єрмоліна, учителька англійської мови Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Валентина Загниєнко, учителька англійської мови Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Олена Кулішова, учителька англійської мови Білицької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 10 Добропільської міської ради Донецької області;

Юлія Ліщина, учителька англійської мови Комунального закладу Желаннівський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад Очеретинської селищної військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області;

Олена Нагиленко, учителька англійської мови Добропільського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3 – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Анастасія Оліяр, учителька англійської мови Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Владилена Павлюк, учителька англійської мови Спасько-Михайлівського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів Новодонецької селищної ради Донецької області;

Наталія Подопрігора, учителька англійської мови Добропільської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 19 Добропільської міської ради Донецької області;

Валентина Складова, учителька німецької мови Красногорівської філії комунального закладу Очеретинський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів – дошкільний навчальний заклад (опорний навчальний заклад) Очеретинської селищної військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області;

Марина Терехова, учителька англійської мови Костянтинівського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 1 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Віолета Хомук, учителька англійської мови Навчально-виховного комплексу «Ліцей із загальноосвітньою школою І–ІІІ ступенів» Костянтинівської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Марини Мочикіної, методистки відділу мовно-літературної та мистецької освіти Донецького ОблППО.

Кейс матеріалів мовно-літературної освітньої галузі (іноземні мови) складається з двох частин:

- ❖ для вчителів англійської мови запропоновано **плани-конспекти** уроків для 5 та 6 класів, **e-контент** (вправи, ігри, інтерактивні аркуші, комунікативні картки) щодо розвитку мовленнєвих навичок і комунікативних умінь здобувачів освіти цієї вікової категорії. Авторки активностей презентують особистий підхід до навчання англійської мови як у синхронному, так і в асинхронному форматах, використовуючи різноманітні сервіси, ресурси, мультимедійні контенти, освітні платформи тощо;

- ❖ для вчителів німецької мови презентовано **плани-конспекти** уроків для 5 та 6 класів; активності щодо опанування здобувачами освіти лексичним матеріалом; **тексти для читання** із розробленими для них завданнями; структуровану викладку теоретичного матеріалу; **інтерактивні вправи** щодо розвитку мовленнєвих умінь учнів з аудіювання та письма; тести з граматики тощо.

Математична освітня галузь: *математика*

Інноваційний простір учителя НУШ

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Ірина Волошина

Юлія Крася

Олена Ткаченко

Ірина Ільченко

Світлана Щербакова

Галина Кузнецова

Наталія Бондарева

Тетяна Сідорова

Анжела Руднева

Вікторія Пшченко

Ольга Гетьман

Наталія Клячкова

Лілія Литвинченко

Юлія Безкоровайна

Ірина Мусянко

Елла Осаволук

Катерина Уварова

Анотація: у кейсі презентовано ранкове коло; збірку задач, які демонструють зв'язок математики з навколишнім світом; задачі на рух; компетентнісні задачі екологічного змісту; математичне лото з різних тем курсу математики 5 класу; патріотичні картки для 6 класу з таких тем: «Розв'язування вправ на всі дії з раціональними числами», «Координати у вишивці», «Координатна площина»; картки-мозаїка для 6 класу з розділу «Цікава математика» з теми «Дії з звичайними дробами»; картки-пазли для 5 класу з розділу «Цікава математика» з теми «Дії з десятковими дробами»; інтерактивний посібник з теми «Подільність натуральних чисел»; збірник інтерактивних аркушів з теми «Інтеграція математики з українською мовою та літературою»; презентації з теми 6 класу «Відношення та пропорції» за підручником О. Істера; навчальні мініпроекти для 6 класу; цикл мініпроектів з використанням програми Tinkercad за модельною навчальною програмою «Математика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор О. Істер); підбірку різноманітних прийомів, які сприяють реалізації НУШ на рівні базової освіти; теку «Формувальне оцінювання від теорії до практики»; рефлексія у структурі сучасного уроку НУШ.

Покликання на матеріали https://drive.google.com/drive/folders/1_821GFYy-s1HrzDrthHmbO9063IIMPah?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Юлія Безкоровайна, учителька української мови та літератури Ліцею зі структурним підрозділом гімназії № 6 Покровської міської ради Донецької області;

Наталія Бондарева, учителька математики та фізики Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Костянтинівського району Донецької області;

Ольга Гетьман, учителька математики Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Ірина Ільченко, учителька математики Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Наталія Клочкова, учителька математики Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Юлія Красиля, учителька математики та інформатики загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 6 Дружківської міської ради Донецької області;

Галина Кузнецова, учителька математики Краматорського навчально-виховного комплексу (загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 32 – дошкільний навчальний заклад) Краматорської міської ради Донецької області;

Олена Лазаренко, учителька математики Дружківська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 12 Дружківської міської ради Донецької області;

Лілія Литвиненко, учителька математики та інформатики Краматорської загальноосвітньої школи № 18 Краматорської міської ради Донецької області;

Ірина Мусієнко, учителька математики та інформатики Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Дружківської міської ради Донецької області;

Олена Неміш, учителька математики Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Дружківської міської ради Донецької області;

Елла Осаволук, учителька математики Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Костянтинівського району Донецької області;

Вікторія Пилипенко, учителька математики Слов'янської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 10 Слов'янської міської ради Донецької області;

Анжела Руднєва, учителька математики загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 6 Дружківської міської ради Донецької області;

Тетяна Сідорова, учителька математики Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Дружківської міської ради Донецької області;

Олена Ткаченко, учителька математики Ліцею зі структурним підрозділом гімназії № 6 Покровської міської ради Донецької області;

Катерина Уварова, учителька математики Краматорського навчально-виховного комплексу (загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 32 – дошкільний навчальний заклад) Краматорської міської ради Донецької області.

Загальна редакція **Ірини Волошиної**, методистки відділу STEM-освіти та інформаційних технологій Донецького ОблППО.

Для вчителів математики головна мета – формування математичної компетентності, яка є ключовою складовою життєвої компетентності. Математична компетентність передбачає вміння застосовувати знання з математики в реальному житті, розуміти суть математичних моделей, будувати та досліджувати їх, інтерпретувати отримані результати.

Кожна зустріч учителя з учнем є кроком до розвитку ключових компетентностей: навичок спілкування, творчого мислення, саморозвитку та самореалізації. Презентований цикл *ранкових зустрічей* (<http://surl.li/jdsvq>) з власного досвіду вчителя математики сприяє розвитку аналітичних та креативних умінь.

Інтерактивний посібник на тему «Подільність натуральних чисел» (<http://surl.li/iztxi>) допоможе вчителям математики ефективно викладати цей матеріал. Посібник містить різноманітні завдання, активні методи та ігрові елементи, які залучають учнів та поглиблюють їхнє розуміння теми. Пропонуються інтерактивні завдання для спільної роботи учнів, вирішення задач та обговорення результатів. Цей ресурс буде корисним для вчителів, які прагнуть зробити вивчення математики цікавим та активним. Він допоможе забезпечити високу якість викладання та глибоке розуміння теми «Подільність натуральних чисел» учнями.

Ключовою компетентністю Нової української школи є спілкування державною мовою. Інтеграція математики та української мови є ефективною формою навчання, що розвиває учнівські навички з обох предметів. *Збірник інтерактивних аркушів* «Інтеграція філологічних та математичних дисциплін в сучасній освіті» (<http://surl.li/jvvko>), розроблений відповідно до навчальних програм та містить завдання для 6 класу з тем «Числівник» та «Рівняння», стане у пригоді вчителям як математики, так і української мови. Ці завдання активізують пізнавальний процес, розвивають аналітичне та мовне мислення.

Уроки з теми «Відношення і пропорції» (<http://surl.li/jqpic>) за підручником О. Істера, представлені в кейсі, сприяють розвитку ключових компетентностей учнів. Матеріал містить різні завдання, вправи та задачі, які розвивають логічне, аналітичне мислення та здатність аналізувати й застосовувати знання в різних сферах. Міжпредметні зв'язки допомагають у всебічному розвитку учнів.

Практичні (<http://surl.li/ipsxh>) й *текстові задачі* на рух (<http://surl.li/ipsyi>) розвивають аналітичне та творче мислення учнів. *Компетентнісні задачі* для 5–6 класів «Екологічна грамотність і здоровий спосіб життя» (<http://surl.li/isiae>) сприяють формуванню екологічної свідомості та аналітичних навичок учнів. Усі наведені матеріали є цінними ресурсами для вчителів, спрямованими на практичний розвиток учнів та підготовку їх до сучасного життя.

За допомогою гри розвивається математична компетентність учнів. Гра відповідає різним формам роботи: командним, парним й індивідуальним завданням. У кейсі зібрано різноманітні *ігрові матеріали*: математичне лото (<http://surl.li/isgma>), патріотичні картки, картки-мозаїка, картки-пазли (<http://surl.li/isgmo>). Ці ігри сприяють розвитку ключових компетентностей, а саме: математичної (застосовування методів математики для розв'язування задач), уміння вчитися (пошук та засвоєння нових знань, самооцінка та ухвалення рішень), інформаційної (пошук, аналіз, оцінка та використання інформації), комунікативної (усне та письмове спілкування, робота в парах та групах). Математичне лото містить різні теми з курсу 5 класу. Патріотичні картки та інші матеріали спрямовані на покращення вивчення математики, розвиток аналітичного мислення та творчої ініціативи.

Мініпроєкти в навчанні математики є корисними та ефективними засобами розвитку учнів. Вони допомагають застосовувати математичні навички для розв'язання практичних завдань, розвивають творче мислення та сприяють розумінню значущості математики серед інших наук.

Кейс містить мініпроекти (<http://surl.li/isgne>) для 6 класу на різні теми, наприклад: «Математика в українських святах», «Математика і кулінарія», «Поспішай робити добро», «Кімната моєї мрії».

Презентовано **цикл мініпроектів** з використанням програми Tinkercad (<http://surl.li/isgmn>) для 6 класу за модельною навчальною програмою «Математика. 5–6 класи» (автор О. Істер). Охоплено такі теми: «Куб», «Прямокутний паралелепіпед», «Об'єм куба і прямокутного паралелепіпеда», «Одиниці вимірювання об'єму». Мета проектів: формування математичної компетентності через розвиток процедурних, логічних, технологічних, дослідницьких та методологічних навичок. Також формуються такі ключові компетентності, як соціальна, комунікативна, інформаційна та підприємницька. Очікувані результати: застосування знань до прикладних задач, моделювання у Tinkercad, створення власних математичних задач.

Кейс (<http://surl.li/isgon>) презентує прийоми, які сприяють реалізації ідей НУШ на базовому рівні освіти. Вони забезпечують індивідуалізацію, розвивають дослідницькі навички та підвищують можливості соціалізації учнів. Актуальність полягає у впровадженні інноваційних технологій на уроках математики, що допомагає формувати ключові компетентності. Важливим етапом сучасного дизайну уроку є залучення учнів до активної участі. Після постановки мети важлива мотивація, яка підвищує ефективність навчання. Створення умов для активності, обміну думками та співпраці важливо здійснювати через групову роботу, дискусії, проектну діяльність, рольові ігри, інтерактивні технології тощо. Методи та технології такого підходу наведено в кейсі.

Формувальне оцінювання в матеріалах кейсу (<http://surl.li/isgpg>) передбачає різноманітні завдання та ресурси для оцінювання ключових компетентностей учнів. Задачі з різним рівнем складності охоплюють різні аспекти математики. Проектні завдання дозволяють оцінити здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та аналізувати помилки.

Розвиток умінь учитися вимагає рефлексії навчальної діяльності, особливо на уроках математики. Рефлексія має охоплювати і зміст, і способи пізнавальної діяльності, зокрема діяльнісну та емоційну рефлексію. Матеріали кейсу презентують прийоми для організації етапу **рефлексії** (<http://surl.li/isgpy>) на сучасних уроках математики. Рефлексія допомагає учням активно залучатися до навчання, розуміти свої успіхи та помилки, аналізувати їх та шукати способи вдосконалення.

Використання матеріалів, представлених у кейсі, на уроках математики сприяє покращенню результативності навчання, упровадженню різних підходів; змінює освітнє середовище та надає вчителю і учням автономію, мотивує всіх до праці.

Природничча освітня галузь: інтегровані курси «Пізнаємо природу», «Природничі науки», «Довкілля»; географія

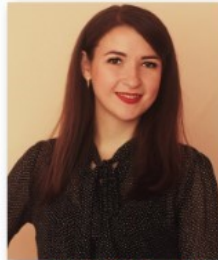
Інноваційний простір учителя НУШ

**ПРИРОДНИЧА
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ**

Галина Гундарева

Анастасія Куликова

Вікторія Бень

Сергій Богданов

Яна Гофтарчук

Світлана Дика

Ольга Лойко

Інноваційний простір учителя НУШ

**ПРИРОДНИЧА
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ**

Ольга Олешко

Віра Шуминська

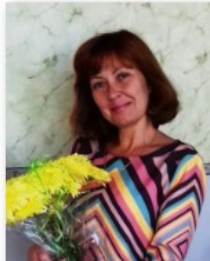
Ганна Єгоришева

Олена Саматова

Надія Філіпова

Інна Шамрай

Ірина Максева

Наталія Воробіова

Анотація: у кейсі презентовано орієнтовне календарно-тематичне планування для 5–6 класів відповідно до модельної навчальної програми «Пізнаємо природу». 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.); календарно-тематичне планування з географії для 6 класу (до модельної навчальної програми. Автори: Запотоцький С. П., Карпюк Г.

І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В. В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікитчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.); презентації до уроків географії 6 клас, покликання на презентації до підручника інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5 класу закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) до кожної теми, а також багато інших презентацій з посиланнями на різноманітні активності та рефлексію; презентації екологічного напрямку; відеоконтент для організації цікавих, сучасних уроків до підручника «Пізнаємо природу» 5 клас; підбірка різноманітних методів та прийомів, які сприяють реалізації НУШ на рівні базової освіти; ресурсний путівник активностей НУШ «50 ідей+»; путівник п'ятикласника «Путівником п'ятикласника «Пізнаємо природу!» Частина 1. Проекти»; інтерактивна цифрова дидактика до інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-го класу закладів загальної середньої освіти (автори модел. прогр.: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.); виписка практичних робіт, проектів та екскурсій за модельною навчальною програмою «Пізнаємо природу». 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.); покликання на різноманітні квести, ігри та ментальні карти; покликання на діагностичні роботи для проведення опитування та тестування; навчальні проекти; розробки уроків; плани-конспекти уроків 5 класу НУШ.

Покликання на матеріали https://drive.google.com/drive/folders/15dd_DkpOU1w-wI8WDoiw88CBu_9GUjx2?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Анастасія Куликова, учителька біології, природознавства, основ здоров'я Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Лілія Тищенко, учителька географії Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Валентина Трошина, учителька біології закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 10 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Інна Шамрай, учителька інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» ліцею зі структурним підрозділом гімназії № 6 Покровської міської ради Донецької області;

Михайло Горбунов, учитель географії Комунального закладу Очеретинський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів – дошкільний навчальний заклад (опорний навчальний заклад) Очеретинської селищної військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області;

Інна Медвідь, учителька Краматорської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 18 Краматорської міської ради Донецької області;

Яна Гофтарчук, учителька біології Комунального закладу Очеретинський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I–III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів – дошкільний навчальний заклад (опорний навчальний заклад) Очеретинської селищної військово-цивільної адміністрації Покровського району Донецької області;

Віра Шуминська, учителька географії загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області, консультантка Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Покровської міської ради Донецької області;

Ірина Макєєва, учителька географії та інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» Навчально-виховного комплексу № 1 Покровської міської ради Донецької області;

Лариса Панасенко, учителька природознавства та географії закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 3 «Спеціалізована школа з поглибленим вивченням англійської мови» Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Ірина Руднева, учителька географії Краматорської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 20 Краматорської міської ради Донецької області;

Ірина Черкащенко, учителька природознавства закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 20 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Оксана Демченко, учителька географії Опорного закладу «Торецька загальноосвітня школа I–III ступенів № 6» Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Сергій Шефер, учитель природознавства Опорного закладу «Торецька загальноосвітня школа I–III ступенів № 6» Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Надія Николенко, учителька природознавства Закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 3 «Спеціалізована школа з поглибленим вивченням англійської мови» Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Юлія Руденко, учителька природознавства Закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 9 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Людмила Гетт, учителька природознавства Закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 16 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Оксана Макагон, учителька природознавства Закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 7 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Наталія Скрипниченко, директорка ЦПРПП управління освіти Торецької міської ВЦА; **Надія Николенко**, учителька хімії та природознавства ЗЗСО I–III ступенів №3;

Ганна Стьопіна, учителька географії ЗЗСО I–III ступенів № 3;

Анастасія Черкашина, учителька математики ЗЗСО I–III ступенів № 3; **Олена**

Попова, учителька англійської мови ЗЗСО III ступенів № 3; **Любов Ільїна**,

учителька зарубіжної літератури ЗЗСО I–III ступенів № 3; **Тетяна Кузьміна**,

учителька української мови ЗЗСО I–III ступенів № 3; **Любов Афоніна**, учителька

технологій ЗЗСО I–III ступенів № 3; **Інна Нарольська**, учителька інформатики

ЗЗСО I–III ступенів № 13; **Людмила Баркова**, учителька мистецтва ЗЗСО I–II

ступенів № 12;

Ольга Лойко, директорка Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Покровської міської ради, учителька фізики

загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області; **Віра Шуминська**, консультантка Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Покровської міської ради Донецької області, учителька географії загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області; **Наталія Воробйова**, консультантка Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Покровської міської ради Донецької області, учителька української мови та літератури загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Гундаревої Галини, завідувачки відділу природничих дисциплін Донецького ОблППО та *Ольги Олешко*, методистки відділу природничих дисциплін Донецького ОблППО.

У кейсі презентовано **відеоконтент** для організації цікавих, сучасних уроків для 5 класу «Пізнаємо природу». Матеріал структурований за темами та є доповненням до підручників. Презентація як форма подання навчального матеріалу стала сьогодні незамінним помічником викладачеві, тому в кейсі можна знайти **презентації** до уроку географії в 6 класі на тему «Вітер: причини виникнення, напрямки, сила, швидкість. Бризи. Роза вітрів», для 5 класу на тему «Як наука змінює світ» тощо, які допоможуть учителям у підготовці та проведенні сучасного онлайн-уроку в Новій українській школі. У файлі **«Покликання на презентації»** структуровано за темами покликання на презентації до уроків за розділами підручника інтегрованого курсу «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ» для 5 класу закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). Презентації містять емоційне, психологічне налаштування на урок, актуалізацію знань, вправи з підручника, сучасні інтерактивні вправи для формування в учнів ключових компетентностей.

У розділі **«Календарно-тематичне планування»** презентовано орієнтовне календарно-тематичні планування для 5-го та 6-го класів, складені відповідно до модельної навчальної програми «Пізнаємо природу». 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.); календарно-тематичне планування з географії для 6 класу (до модельної навчальної програми. Автори: Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В. В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікитчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.).

У розділі **«Практичні роботи»** представлена авторська розробка практичної роботи з географії на тему «Креслення простого плану місцевості. Позначення на контурній карті об'єктів, поданих у тексті (наявних на місцевості)» відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти за модельною програмою «Пізнаємо природу. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) та підручником «Пізнаємо природу для 5 класу» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).

Метод проєктів – це метод, в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок здобувачів освіти, умінь самостійно вдосконалювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити. У кейсі презентовано розділ «**Проектна діяльність**», у якому можна ознайомитися з «Путівником п'ятикласника «Пізнаємо природу!» Частина 1. Проєкти». Путівник містить розробки проєктів відповідно до навчальних тем курсу «Пізнаємо природу» для 5 класу. Автори пропонують адаптовані й доступні алгоритми виконання проєктних робіт, які мають чітко визначену мету, структуру, значну кількість інформації для проведення цікавої та змістовної діяльності, критерії оцінювання. Використання путівника сприяє формуванню навичок проєктної діяльності та ключових компетентностей НУШ. Також у цьому розділі представлена розробка проєкту з географії на тему «Переваги і ризики проживання у гірській місцевості та на рівнині» відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти за модельною програмою «Пізнаємо природу. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) та підручником «Пізнаємо природу для 5 класу» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.).

У розділі «**Квести, ігри, ментальні карти**» представлено:

- гра з теми «Зображення земної кулі. Види масштабів» для 6 класу з географії за підручником Т. Г. Гільберг, яка створена на сайті Wordwall.net. та містить 24 запитання із зображеннями та варіантами відповідей;
- ментальна мапа до теми «Вода найдивовижніша рідина на Землі. Властивості води» курсу «Пізнаємо природу» для 5 класу, яку можна використовувати як опорний конспект уроку, як наочність під час пояснення матеріалу учням;
- вебквест «Наскільки різноманітними є гриби та лишайники і яке їхнє значення»;
- набір карт сучасних термінів у вигляді абетки.

У кейсі запропоновано **розробки уроків** на тему «Вітер: причини виникнення, напрямки, сила, швидкість. Бризи. Роза вітрів» (з елементами STEM-технологій) з географії 6 класу за модельною навчальною програмою (автори: Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В. В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікитчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.), «Я в пустелі» за підручником «Довкілля» 5 класу (автори: О. В. Григорович, Ю. В. Болотіна, М. В. Романов). У розділі «**Презентації**» можна знайти презентацію до цієї розробки.

Також у розділі надано розробку до інтегрованого курсу «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ. 5 КЛАС НУШ» (за модельною навчальною програмою Біди Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) з теми «Як утворюються гірські породи».

Презентовано кейс учителів природознавства та географії (ЦПРПП м. Торецьк), де розміщені:

- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «У світі натуральних чисел» (математична освітня галузь) за підручником «Пізнаємо природу» для 5 класу (автори: Д. Біда, Т. Гільберг, Я. Колісник.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Подорожуємо у просторі» (громадянська та історична галузь) за підручником «Довкілля. 5 клас (інтегрований курс)» (автор Григорович О. В.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Велике диво казки» (мовно-літературна освітня галузь) за підручником «Довкілля. 5–6 класи» (автор Григорович О. В.);

- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Світ колискових пісень» (мистецька освітня галузь) за підручником «Довкілля. 5–6 класи (інтегрований курс)» (автор Григорович О. В.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Подорож до лісу» (природнича освітня галузь) за підручником «Довкілля 5 клас» (автор Григорович О. В.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Міцна родина – міцна країна» (соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь) за підручником «Довкілля» (автор Григорович О. В.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» до кейсу «Скажи «Ні» шкідливим звичкам » (фізкультурна освітня галузь) за підручником «Пізнаємо природу. 5-6 класи» (автори: Коршевнік Т., Ярошенко О.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» до кейсу «Алгоритми серед нас» (інформатична освітня галузь) за підручником «Пізнаємо природу. 5 клас» (автор Біда Д.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Український сувенір» (технологічна освітня галузь) за підручником «Довкілля. 5–6 класи» (автор Григорович О. В.);
- ❖ конспект уроку інтегрованого курсу «Довкілля» до кейсу «Український сувенір» (технологічна освітня галузь) за підручником «Довкілля. 5 клас» (автори: О. В. Григорович, Ю. В. Болотіна, М. В. Романов).

Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході. Освіту розглядають крізь призму загальної картини світу, а не поділяють на окремі дисципліни. Інтеграція у шкільному навчанні реалізується як у межах окремого навчального предмета, так і між різними навчальними дисциплінами. Кейс-урок «Подорож до лісу», складений відповідно до модельної навчальної програми «Довкілля. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.), реалізує підхід інтегрованого навчання та формує в учнів цілісне уявлення про ліс, його структуру та мешканців, можливості лісу як джерела сировини тощо. Кейс-урок складається з 11 розгорток, що містять загальну інформацію з теми, вправи на закріплення матеріалу, та рекомендований до використання вчителями закладів загальної середньої освіти для роботи над вивченням теми й учням під час дистанційного навчання.

У розділі *«Методи та прийоми для реалізації НУШ»* презентовано матеріал з інтегрованого навчання, у якому можна знайти покликання на інтерактивне завдання до уроку-дослідження для 5 класу з теми «Що нас оточує», де учні встановлюють відповідність між природними тілами та геометричними фігурами, які моделюють, розвиваючи математичну компетентність, а також уміння логічно мислити, спостерігати й аналізувати результати. Задля виховання екологічної грамотності, ініціативності, підприємливості та фінансової грамотності презентовано інфографіку до уроку «Яке значення води на Землі» (5 клас). А для розвитку фінансової та екологічної грамотності, математичної компетентності, ініціативності й підприємливості доречно застосувати на уроці-комплексі «Взаємозв'язки в лісі й парку» (6 клас) презентовану інтегровану проблемну задачу.

Інтегрований курс «Пізнаємо природу» базової школи має чітко визначену практичну спрямованість, яка реалізується під час проведення спостережень у природі, експериментів; виконання практичних робіт і вправ; моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань та досліджень, уроків-екскурсій; організації роботи з науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами тощо. Такі заняття спрямовані на розвиток умінь і навичок роботи з географічними картами та іншими джерелами інформації, а також передбачають розв'язання природничих, екологічних та соціально-економічних завдань тощо.

У розділі «*Методи та прийоми для реалізації НУШ*» представлена підбірка (виписка) практичних робіт, проєктів та екскурсій за модельною програмою «Пізнаємо природу. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). Підбірка містить назву модельної програми, виписки з програми та методичних рекомендацій на 2022–2023 навчальний рік, таблиці розподілу за темами практичних робіт, проєктів та екскурсій. У цьому розділі презентована авторська розробка «Правила робочих груп», яка містить матеріал для використання під час змішаного навчання.

У розділі «*Перевірка знань*» презентована розробка із використанням тестової платформи CLASSTIME, де представлені покликання на діагностичні контрольні роботи до інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-го та для 6-го класів закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) та інше.

У авторській розробці «*Інтерактивна цифрова дидактика*» до інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-го класу закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) є покликання на тестові завдання, кросворди, інтерактивні вправи для таких тем підручника, як «Пізнаємо будову речовини», «Пізнаємо природу землі» та «Пізнаємо різноманіття організмів».

Для активізації роботи здобувачів освіти під час дистанційного навчання корисним стане створений авторський збірник активностей «*Ресурсний путівник активностей НУШ “50 ІДЕЙ+”*». Збірник укладено відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти за модельною програмою «Пізнаємо природу. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.) та підручником «Пізнаємо природу» для 5 класу для закладів загальної середньої освіти (автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). У збірнику представлено файл-сторінки, упорядковані відповідно до алфавітного списку активностей, з їхніми описами та активними посиланнями на використані джерела інформації. Матеріал розроблений для активізації навчальної діяльності здобувачів освіти 5–6 класів НУШ з метою мотивації до пізнання навколишнього середовища, вивчення явищ та процесів, установлення взаємозв'язків між компонентами природи і суспільства. Збірник стане у пригоді вчителям природничого циклу для організації освітньої діяльності учнів в онлайн та офлайн-форматах.

У розділі «*Географія*» представлено календарно-тематичне планування для 6 класу з географії за модельною навчальною програмою (автори: Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І., Совенко В. В., Даценко Л. М., Назаренко Т. Г., Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Нікитчук А. В., Яценко В. С., Довгань Г. Д., Грома В. Д., Горовий О. В.) та презентації до кожного уроку.

Технологічна освітня галузь

Інноваційний простір учителя НУШ

ТЕХНОЛОГІЧНА
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Тетяна Пащенко

*Володимир
Безверхній*

Олеся Сухю

Елла Даниліна

Лариса Гончар

*Світлана
Дугельна*

Інна Каплун

*Наталія
Колосовська*

Олеся Полока

Тетяна Кедь

*Валентина
Плахута*

Яна Кравцова

Анотація: у кейсі презентовано навчальні програми, технологічні карти уроків, теоретико-методичні знання, елементи формуального оцінювання, календарне планування, презентації до уроків, тестові завдання, прийоми та вправи розвитку критичного мислення.

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1GTE7xPKYLffb9y08sHvbnh95w9MUXjds?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Володимир Безверхній, учитель трудового навчання та технологій Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Тетяна Васильєва, учителька трудового навчання та технологій Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Краматорської міської ради Донецької області;

Лариса Гончар, учителька трудового навчання та технологій Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 25 Краматорської міської ради Донецької області;

Елла Даниліна, учителька трудового навчання та технологій Української загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 13 Селидівської міської ради Донецької області;

Світлана Дугельна, учителька трудового навчання та технологій Загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Покровської міської ради Донецької області;

Інна Каплун, учителька трудового навчання та технологій Загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області;

Тетяна Кедь, учителька трудового навчання та технологій Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 17 Дружківської міської ради Донецької області;

Наталія Колосовська, учителька трудового навчання та технологій Новгородівського опорного закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 7 Новгородівської міської ради Донецької області;

Яна Кравцова, учителька трудового навчання та технологій Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 26 Краматорської міської ради Донецької області;

Тетяна Пащенко, учителька трудового навчання та технологій Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Валентина Плахута, учителька трудового навчання та технологій Краматорського закладу загальної середньої освіти № 12 ім. С. Чубенка Краматорської міської ради Донецької області;

Ольга Полока, учителька трудового навчання та технологій Слов'янської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Слов'янської міської ради Донецької області;

Олеся Сухно, учителька трудового навчання та технологій Комунальний заклад «Маріупольська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 29 Маріупольської міської ради Донецької області».

Загальна редакція Світлани Панченко, методистки відділу STEM-освіти та інформаційних технологій Донецького ОблППО.

Кейс матеріалів *технологічної освітньої галузі* містить розробки навчальних програм, технологічних карт уроку, методичне забезпечення, інструменти та критерії оцінювання діяльності учнів тощо.

У розділі *«Навчальні програми»* презентовано розробки за модельними навчальними програмами «ТЕХНОЛОГІЇ. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) та «Технології 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Терещук А. І., Абрамова О. В., Гацак В. М., Павич Н. М.). Ці матеріали надають можливість учителям творчо скористатися під час практичної діяльності.

У розділі *«Технологічні карти уроку»* запропоновано матеріали для вчителів до таких тем: «Моделі – аналоги розвиваючої іграшки» (6 клас), «Класифікація бутербродів» (5 клас), «Організація проєктної діяльності на технологічному етапі. Приготування бутербродів» (5 клас), «Основи проєктної діяльності. Проєктування як вид діяльності. Створення банку ідей. Аналіз моделей-аналогів. Вимоги до об'єкта проєктування. Обґрунтування вибору виробу» (5 клас), «Пласка м'яка іграшка» (5–6 клас); презентовано інтерактивні вправи, які допоможуть учням у цікавій формі здобувати нові знання, набувати життєво необхідних умінь і навичок та сприятимуть формуванню ключових компетентностей, розвитку наскрізних умінь, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти.

Розділ *«Методичне забезпечення»* надає вчителю широкий спектр різноманітних методів, прийомів та ресурсів для навчання, інтерактивних вправ на етапах актуалізації, мотивації, закріплення нових знань щодо креативного підходу до підготовки уроку. Розділ містить матеріали з таких тем: «Універсальний кейс інтерактивних вправ 5–6 клас», «Дорожня карта об'єкта проєктно-технологічної діяльності учнів», «Ялинкова прикраса», «Прийоми і вправи розвитку критичного мислення», «Зошит для робіт з проєктно-технологічної діяльності «Патріотичний оберіг» 5 клас», «Квіз «Правила безпеки життєдіяльності на уроках технології» 5–6 класи», «Алгоритм створення творчих проєктів учнів 5–6 класів НУШ».

У розділі *«Критерії оцінювання»* акцентовано увагу на інструментах для оцінювання діяльності учнів на уроках за темами: «Інструменти формувального оцінювання», «Щотижневий щоденник спостережень», «Підсумкове оцінювання», «Критерії оцінювання знань учнів з технології».

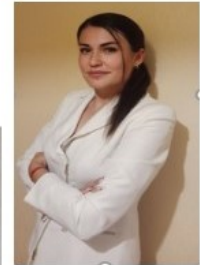
Інформатична освітня галузь

Інноваційний простір учителя НУШ

Інформатика

*Оксана Карпенко**Ірина Дишлюк**Світлана Воробйова**Наталія Грузіна**Юлія Щербак*

Анотація: у кейсі презентовано календарне планування з інформатики (5–6 клас); інтерактивні вправи; елементи STEM-освіти (нове життя нудних алгоритмів); віртуальні подорожі в межах практичної діяльності на уроках інформатики з елементами патріотичного виховання; мотиваційні вправи на уроках інформатики; інструменти формувального оцінювання.

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1QvNjCIwsFx2pyPeIqbRPT659Uws7Iok6?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Оксана Карпенко, учителька інформатики Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Ірина Дишлюк, учителька інформатики Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Юлія Щербак, учителька інформатики опорного закладу загальної середньої освіти «Лідер» Краматорської міської ради Донецької області;

Наталія Грузіна, учителька інформатики опорного закладу загальної середньої освіти «Лідер» Краматорської міської ради Донецької області;

Ганна Тараненко, учителька інформатики Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області.

Загальна редакція **Світлани Воробйової**, завідувачки відділу STEM-освіти та інформаційних технологій Донецького ОблППО.

Кейс матеріалів інформатичної освітньої галузі містить календарне планування, яке адаптоване до використання в освітньому процесі, та методичні матеріали.

Тека **«Календарне планування»** має два розділи. У першому – календарно-тематичне планування уроків інформатики для 5–6 класів за модельною навчальною програмою «Інформатика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Завадський І. О., Коршунова О. В., Лапінський В. В). У другому – календарно-тематичне планування уроків інформатики для 5–6 класів за модельною навчальною програмою «Інформатика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Пасічник О. В., Чернікова Л. А.).

Тека **«Мотиваційні вправи на уроках інформатики»** містить два розділи. У першому – приклади мотиваційних вправ «Закінчи речення» з QR-кодом, анотацією та листом для друку, а також вправа «Для чого мені інформатика» з QR-кодом та анотацією. У другому – приклади ранкових зустрічей для 6 класу: «День пошти», «Зимовий старт», «Колодій», «Смачно = корисно».

Тека **«Елементи STEM-освіти (нове життя нудних алгоритмів)»** містить посилання на захопливі авторські відео: «Демонстрація можливостей навчальних роботів – відкрийте для себе потужність технологій», «Рух робота по чорній лінії – вивчайте алгоритми руху та навігації», «Інтерактивна гра “МІЙ-МОЯ” – долучайтеся до захопливої інтерактивної гри», «Codey Rocky та Lego конструктор – об’єднання творчості та програмування». Ці відео допоможуть учням зануритися у світ STEM-освіти та відкрити нові можливості навчання і розвитку.

Тека **«Формувальне оцінювання»** містить два розділи. У першому – картки за темами «Текстовий редактор», «Алгоритми та програми», «Комп’ютерні презентації», «Електронні таблиці», «Комп’ютерна графіка», «Інформаційні процеси та системи» в форматі pdf для друку та у вигляді презентації (для роботи онлайн), а також оцінювання за допомогою сервісу **Mentimeter**. У другому – інтерактивна презентація «Техніки формувального оцінювання» та «Взаємооцінювання».

Тека **«Інтерактивні вправи»** містить посилання на інтерактивні вправи для уроків у 5 класі НУШ. Пропонується низка інтерактивних вправ, завдань та ігор, створених на платформах Quizizz, Wordwall та Learningapps. Презентовані вправи сприяють посиленню інтересу учнів до здобування знань, кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку творчих здібностей учнів.

Тека **«Проекти. Практичні роботи»** містить приклади віртуальних подорожей у межах практичної діяльності на уроках інформатики з елементами патріотичного виховання, методичні матеріали для розробки практичних робіт «Операції над папками, файлами, ярликами» (5 клас); «Пошук матеріалів в інтернеті та їх оцінювання» (5 клас); «Створення комп’ютерних презентацій» (5 клас). Практичні роботи поєднують інноваційні технології із дидактичним матеріалом патріотичного характеру. Презентовані матеріали допоможуть учителю у формуванні духовно багатой, розвиненої, творчої особистості, справжнього громадянина України на уроках інформатики.

**Соціальна та здоров'язберезувальна освітня галузь:
«Здоров'я, безпека, добробут»**

Інноваційний простір учителя НУШ

**СОЦІАЛЬНА ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ**

Катерина Нікітюк

Олена Істоміна

Олена Кащуба

Тетяна Пащенко

**ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС
«ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА, ДОБРОБУТ»**

Анотація: у кейсі презентовано приклади календарно-тематичне планування уроків інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (5–6 класи); вправи і тематичне моделювання здорової, безпечної і відповідальної поведінки дітей.

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1WeN6HzCINPZ6gZAHGUzq7MCqiUSdr5Qt?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Олена Кащуба, учителька Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов;

Олена Істоміна, заступниця директора з виховної роботи, заступниця директора з навчально-виховної роботи Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Катерини Нікітюк, методистки відділу розвитку особистості Донецького ОблППО.

Зміст кейсу.

1. Нормативно правове забезпечення: соціальна та здоров'язберезувальна освітня галузь.
2. НУШ досвід Є! «Здоров'я, безпека та добробут» 5 клас (автор О. Шиян).
  - 2.1. Базове методичне забезпечення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» 5 клас (автори: Шиян О. І., Волощенко О. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Седоченко А. Б.).
  - 2.2. Календарно-тематичне планування уроків інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» у 5 класі (за підручником «Здоров'я, безпека та добробут», 5 клас, автори: Шиян О. І., Волощенко О. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Седоченко А. Б.).
  - 2.3. Рефлексивні, інтерактивні та творчі вправи до інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» 5–6 класи.
3. Цифрові інструменти: соціальна та здоров'язберезувальна освітня галузь.

Громадянська та історична освітня галузь

Інноваційний простір учителя НУШ

ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА
ОСВІТА

Ганна ГРУНЧЕНКО,
Добропільська ТГ

РИБАК ІРИНА,
Донецький ОблППО

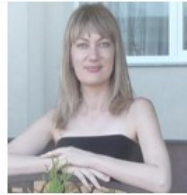
ОРИСЕНКО Ганна,
Краматорська ТГ

ТИМОФЄЄВА Світлана,
Іллінська ТГ

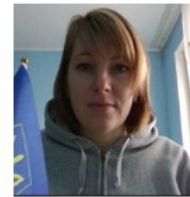
Світлана
ОСТРОВСЬКА,
Покровська ТГ

Тетяна ПАЛЬЧИК,
Покровська ТГ

Наталія РУБАН,
Покровська ТГ

Вікторія БОНДАРОВА,
Лиманська ТГ

Анотація: у кейсі презентовано авторське календарне планування для 5 та 6 класів; розробки уроків та презентації до них (5–6 клас); інтерактивні вправи (5–6 клас) та інтерактивні робочі аркуші (5 клас); відеопрезентації до підготовлених матеріалів, які надали як вчителі пілотних закладів освіти, так і учасники обласної творчої групи. Розробки створені відповідно до модельних навчальних програм: «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурлака О. В., Власова Н. С., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.);

«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Піскарьова, Щупак І. Я.);

«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бакка Т. В., Желіба О. В., Мелещенко Т. В., Щупак І. Я.);

«Досліджуємо історію і суспільство» (інтегрований курс) 5–6 клас (автори Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.);

«Досліджуємо історію і суспільство. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Васильків І. Д., Димій І. С., Шеремета Р. В.).

Покликання на матеріали

https://drive.google.com/drive/folders/1hXAtYOg6x1R8BkdQvIkWcS_KVXRoXoB2?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Ірина Рибак, методистка відділу національного виховання, позашкільної, громадянської та історичної освіти Донецького ОблППО;

Максим Багмет, учитель історії Олександро-Калинівської філії Іллінського опорного ЗЗСО з поглибленим вивченням іноземних мов Краматорського району Донецької області;

Вікторія Бондарєва, учителька історії Лиманської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 3 Лиманської міської ради Донецької області;

Ганна Грунченко, учителька Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I–III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Ірина Демченко, учителька історії Лиманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I–II ступенів – дошкільний навчальний заклад» №1 Лиманської міської ради Донецької області;

Аліна Лозиняк, учителька історії Соледарської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 13 з поглибленим вивченням англійської мови Соледарської міської ради Донецької області;

Оксана Мальцева, учителька історії Опорного закладу освіти «Добропільський лицей Криворізької сільської ради Покровського району Донецької області»;

Марина Мегельбей, заступниця директора, учителька історії Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів №2 Великоновосілківської селищної ради;

Ганна Орищенко, заступниця директора, учителька історії Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Світлана Островська, учителька історії Загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області;

Ганна Павлюк, учителька історії Красногорівської філії Очеретинського навчально-виховного комплексу Покровського району Донецької області;

Тетяна Пальчик, учителька історії Новотроїцького закладу загальної середньої освіти I–III ступенів Покровської міської ради Донецької області;

Наталія Рубан, учителька історії Лицею зі структурним підрозділом гімназії № 6 Покровської міської ради Донецької області;

Анжеліка Тераніс, учителька історії та правознавства Навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I–III ступенів №7 – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Світлана Тимофєєва, учителька історії Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Лариса Шарова, учителька історії Шандриголівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Лиманської міської ради Донецької області;

Людмила Шашкіна, учителька історії Селидівської загальноосвітньої гімназії Селидівської міської ради Донецької області;

Юлія Шеїн, учителька історії Лиманської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 5 Лиманської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Ірини Рибак, методистки відділу національного виховання, позашкільної, громадянської та історичної освіти, викладачки кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького ОблППО.

Кейс матеріалів «Громадянська та історична освітня галузь» містить календарне планування, розробки уроків, презентації, інтерактивні вправи, робочі аркуші, які мотивують учнів до вивчення галузі; активні та інтерактивні вправи, онлайн-застосунки для формування у школярів на адаптаційному етапі важливих наскрізних історичних понять, первинних умінь орієнтуватися в часі й просторі, роботи з різними джерелами інформації (зокрема й історичними

джерелами), розвитку логічного та критичного мислення під час виконання вправ. Використання онлайн-застосунків для здійснення формульованого, поточного, підсумкового оцінювання допоможе колегам скерувати діяльність учнів на отримання результату.

Календарне планування надано вчителями пілотних закладів й адаптовано до використання в освітньому процесі. Планування укладено:

- для 5 класу – на основі модельної навчальної програми «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти» (автори: Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.). Рекомендовано МОН України (наказ від 12.07.2021 № 795). Автор-укладач Орисенко Г. Л.;

- для 6 класу – на основі модельної навчальної програми «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас (інтегрований курс)» (авторський колектив: Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Піскарьова, Щупак І. Я.). Рекомендовано МОН України (наказ від 12.07. 2021 № 795). Автор-укладач Тимофєєва С.В.

Авторське бачення викладання адаптаційного курсу в 5–6 класах на основі модельної навчальної програми «Досліджуємо історію і суспільство» (інтегрований курс) (автори: Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.) надала Грунченко Г. В.

Розробки уроків, вправ для 5–6 класів НУШ презентують сучасні форми, методи та прийоми роботи, а також досвід упровадження інноваційних технологій, застосування онлайн-застосунків.

Наприклад, урок формування уявлень про підприємницьку діяльність у давнину допоможе учням не тільки засвоїти поняття «чумаки», «підприємець», «бізнесмен», але й сформувані навички аналізу історичних джерел і на основі цього чітко визначити риси підприємця та власне ставлення до підприємницької діяльності.

Урок ознайомлення з першими цивілізаціями сходу надає можливість формувати під час аналізу візуального та текстового контенту через визначення ознак такі наскрізні поняття, як «суспільство», «держава»; уявлення про форми держави в залежності від особливостей господарчої діяльності.

Тека **«Інтерактивні робочі аркуші»** містить авторські розробки і є варіантом цілісної технології навчальної діяльності від визначення очікувань, добору змісту й інструментів діяльності учнів (зокрема інтерактивних онлайн-застосунків) для досягнення результату – формування компетентностей учнів.

Тека **«Інтерактивні вправи, практичні заняття, контрольні вправи»** презентує варіанти завдання як для організації очного, так і дистанційного навчання. Головний акцент – це організація взаємодії учнів, розвиток навичок самоорганізації в навчанні та здійснення самооцінювання і рефлексії. Цінність матеріалів у тому, що вони опробовані та відредаговані авторами.

Корисною для вчителів є запропонований авторами **візуальний матеріал**. Ментальні карти, тексти з пропущеними фактами, онлайн-книги, щоденники спостереження, алгоритми опису пам'яток історії та культури, правила роботи з картами, діаграми Вена, схеми, кросворди, хмаринки слів, різноманітні варіанти отримання зворотного зв'язку (від відкритих форм опитування до різноманітних форм тестування) виконані в різноманітних онлайн-застосунках.

Важливо, що матеріали збалансовані: від чітко визначених очікувань до результату навчання. Презентовані вправи сприяють посиленню інтересу учнів до здобування знань, виробленню пізнавальної самостійності учнів, кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку мислення та творчих здібностей учнів.

Відеоматеріали узагальнюють та презентують досвід роботи методичного об'єднання вчителів історії щодо впровадження програм НУШ.

Мистецька освітня галузь

**ІК «МИСТЕЦТВО»
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО**

«Свєтлості»
освіта Донеччини
<серпень, 2023>

ІППО

Вікторія Солов'ян

Вікторія Погребняк

Марина Мансурова

Лілія Хмарна

Наталя Березовська

Надія Деркунська

Іван Новіков

Анотація: у кейсі презентовано календарно-тематичне планування для інтегрованого курсу «Мистецтво: музичне мистецтво, образотворче мистецтво» (5–6 клас); технологічну карту та розробки уроків (5–6 клас); інтерактивні вправи, ігри з елементами йоги (5–6 клас); тестові завдання для самостійних робіт (5 клас); пазли, ребуси, кросворди, чайнворди, анаграми, інтерактивні плакати (5–6 клас); свей-презентації уроків мистецтва (5 клас); електронну книгу за темою «Пісенна скарбниця. Українські народні пісні» (5 клас). Крім того, представлено низку методичних матеріалів з теми «Сучасний інструментарій вчителя на уроках мистецтва», авторський івент «Безмежно закоханий у пісню», навчально-методичні матеріали «Онлайн-інструментарій для формування медіаграмотності вчителів мистецьких дисциплін».

Покликання на матеріали https://drive.google.com/drive/folders/19JM6_UPQGF6hFmh-8LYOSdBMPXZIFI3d?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Наталія Анісімова, учителька мистецтва Бахмутської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Бахмутської міської ради Донецької області;

Наталія Березовська, учителька англійської мови та мистецтва Бахмутської загальноосвітньої школи № 10 Бахмутської міської ради Донецької області;

Людмила Гаврілова, завідувачка кафедри теорії і практики початкової освіти, кандидат наук з мистецтвознавства, докторка педагогічних наук, професорка

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Ірина Гусакова, учителька музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» закладу загальної середньої освіти № 12 ім. С. Чубенка Краматорської міської ради Донецької області;

Наталія Давиденко, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Новодонецького опорного закладу загальної середньої освіти I–III ступенів Новодонецької селищної ради Донецької області;

Надія Деркунська, учителька початкових класів та музичного мистецтва Миколаївського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів № 11 Новгородівської міської ради Донецької області;

Тетяна Дикало, учителька музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Покровської міської ради Донецької області;

Олена Журавльова, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Білицької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 9 Добропільської міської ради Донецької області;

Світлана Кандиба, учителька музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» опорного закладу загальної середньої освіти «ПРЕСТИЖ» Краматорської міської ради Донецької області;

Марина Коломоєць, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Бахмутської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 24 з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів Бахмутської міської ради Донецької області;

Ріта Корнієнко, учителька музичного мистецтва Вугледарського навчально-виховного комплексу «МРІЯ» (загальноосвітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Вугледарської міської ради Донецької області;

Віта Ліхман, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Добропільської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 19 Добропільської міської ради Донецької області;

Марина Мансурова, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I–III ступенів № 7 – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Юлія Марченко, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Спасько-Михайлівського закладу загальної середньої освіти I–III ступенів Новодонецької селищної ради Донецької області;

Іван Новіков, учитель музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» Шандриголівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Лиманської міської ради Донецької області;

Алла Передерій, учителька інтегрованого курсу «Мистецтво» Білицького комунального закладу загальної середньої освіти I–II ступенів № 8 Добропільської міської ради Донецької області;

Антоніна Хмарна, учителька музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» Навчально-виховного комплексу № 1 Покровської міської ради Донецької області.

Загальна редакція Лілії Хмарної, старшої викладачки кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького ОблППО, докторки філософії.

Кейс матеріалів мистецької освітньої галузі (ІК «Мистецтво») містить календарне планування, розробки уроків, дидактичні матеріали, електронні посібники, тестування.

Календарне планування із ІК «Мистецтво» адаптоване до використання в освітньому процесі та укладено на основі модельних навчальних програм для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання: «Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс). Авторський колектив програми: Л. Масол, О. Просіна. Рекомендовано МОН України (наказ № 795 від 12.07.2021 р.); «Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс). Автор Л. Кондратова. Рекомендовано МОН України (наказ № 795 від 12.07.2021 р.).

Презентовані розробки уроків у 5–6 класах НУШ представляють широку палітру сучасних форм, методів та прийомів роботи, а також досвід упровадження інноваційних технологій. Автори кейсу пропонують низку презентацій до уроків ІК «Мистецтво», створених у застосунках Microsoft Sway, Microsoft PowerPoint.

У теці «Дидактичні матеріали» представлено низку методичного контенту: інтерактивні вправи та ігри, кросворди, інтерактивні плакати, пазли, постери, цікаві завдання для самостійної роботи, електронні книги до уроків, що містять текст, фотографії, відео тощо. Електронні книги як дієвий медіаінструментарій візуалізації навчального контенту допоможуть структурувати навчальні матеріали так, щоб учасникам освітнього процесу було цікаво працювати на уроці; розвиватимуть навички роботи з інформацією, логічне, образне, асоціативне та творче мислення здобувачів освіти; сприятимуть кращому засвоєнню навчального матеріалу.

У теці «Електронні посібники» розміщено добірку електронних навчально-методичних посібників, що висвітлюють теоретичні аспекти формування медіаграмотності на уроках освітньої галузі «Мистецтво» в закладах загальної середньої освіти; навчальні ігри з медіаграмотності для набуття відповідних знань та вмінь; онлайн-сервіси для створення інтерактивних презентацій, постерів тощо. Опанування матеріалів посібників дозволить учителям дисциплін освітньої галузі «Мистецтво» підвищити власний рівень медіаграмотності та ефективніше використовувати інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології у професійній діяльності.

У теці «Тестування» розміщено добірку тестових завдань, що допоможуть з'ясувати, як учні засвоїли теми та виявити, що потрібно додатково опрацювати.

Представлені матеріали кейсу до уроків ІК «Мистецтво» в 5–6 класах НУШ спрямовують діяльність учителя на виконання завдань, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, реалізацію компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі, актуалізацію ціннісних орієнтирів, формування предметної та ключових компетентностей.

Фізична культура

Інноваційний простір учителя НУШ

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Ксенія Третьяк
Добропільський
НВК №4

Микола Вольвак
Бахмутська
ЗОШ №2

Дмитро Дробітько
Бахмутська
ЗОШ №5

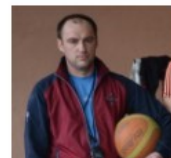
Тетяна Обихвост
Опорний заклад
Очеретинський ЗЗСО

**Вікторія
Приведенцева**
Костянтинівський
ЗЗСО №6

Андрій Треус
Краматорська
ЗОШ №18

Віталій Біляєвський
Ілтіпівський ОЗЗСО

Галпа Філатова
ЗЗСО І-ІІІ
ступенів №9
м. Торезьк

Ірина Лаєрик
Краматорська
ЗОШ №21

Світлана Демидук
Краматорська
українська гімназія

Наталія Треус
Краматорська
ЗОШ №18

**Нурлан
Тулєнгутбасов**
ЗОШ №3
Покровської
міської ради

**Ляна
Джебєзєняк**
Новгородівський
ОЗЗСО №7

Наталія Дереча
ЗОШ №2
Покровської
міської ради

Анотація: у кейсі презентовано календарне планування для уроків фізичної культури (5–6 класи); розробки уроків-проектів для дистанційного навчання; комплекси вправ з програми «Excellent Posture» на уроках фізичної культури; методику розвитку рухових здібностей учнів 5–6 класів; приклади формувального оцінювання на уроках фізичної культури; тестові завдання для різних модулів; нестандартне обладнання та інвентар для фізичних вправ.

Покликання на матеріали https://drive.google.com/drive/folders/1OKuRagQX-PANNr5DlqIFks6agTCEp24C?usp=drive_link

Автори матеріалів кейса:

Микола Вольвак, учитель фізичної культури Бахмутської загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 2 Бахмутської міської ради Донецької області;

Дмитро Дробітько, учитель фізичної культури Бахмутської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 з профільним навчанням Бахмутської міської ради Донецької області;

Ксенія Третьяк, учителька фізичної культури Добропільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради Донецької області;

Тетяна Обихвост, учителька фізичної культури опорного закладу Очеретинського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів Олександрівської селищної ради Донецької області;

Вікторія Приведенцева, учителька фізичної культури Костянтинівського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 6 Костянтинівської міської ради Донецької області;

Андрій Треус, учитель фізичної культури Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 18 Краматорської міської ради Донецької області;

Наталія Треус, учителька початкових класів Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 18 Краматорської міської ради Донецької області;

Ірина Лаврик, учителька фізичної культури Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 21 Краматорської міської ради Донецької області;

Світлана Демидюк, учителька фізичної культури Краматорської української гімназії Краматорської міської ради Донецької області;

Ганна Філатова, учителька фізичної культури закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 9 Торецької міської військово-цивільної адміністрації Бахмутського району Донецької області;

Наталія Дереча, учителька фізичної культури загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 Покровської міської ради Донецької області;

Ляна Джебженяк, учителька вищої категорії Новогродівського опорного закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 7 Новогродівської міської ради Донецької області;

Віталій Білянський, учитель фізичної культури Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області.

Загальна редакція Дениса Кудрявця, методиста відділу розвитку особистості Донецького ОблШПО.

Кейс матеріалів галузі «Фізична культура» містить *розробки уроків фізичної культури* в дистанційному форматі, приклади *формульованого оцінювання*. Презентовано комплекси вправ, які спрямовані: на розвиток соціальних та здоров'язбережувальних компетентностей, здібностей кожної дитини на основі партнерства між учителем та учнем; на формування практичних навичок фізичних здібностей (швидко-силово підготовка, силова підготовка, гнучкість, витривалість, координація). Матеріали містять новітні технології: ІКТ, технології дискусійних питань, технології соціалізації дитини, технології безпеки, технології «ситуація успіху», синергетичні технології.

Згідно з модельною навчальною програмою «Фізична культура. 5–6 класи» до інваріантної частини належать модулі: *теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка*, зміст яких реалізується упродовж кожного уроку. Практично кожен вид спорту (фізкультурно-спортивної діяльності) може бути представлений у вигляді варіативного модуля. Програма кожного модуля містить методичні вказівки щодо засобів забезпечення наскрізного розвитку фізичних якостей.

Плани-конспекти дистанційних уроків з використанням інноваційних технологій. Елементи STEM-технологій низкою проходять у підготовчій частині уроку, основній та заключній. STEM-навчання цінне тим, що спонукає здобувачів освіти до інтегрованого мислення. У підсумку уроку використовується рефлексія емоційного стану. Учні розуміють, що більше часу треба приділяти фізичним вправам, спорту. Щоб мати міцне здоров'я і красиву форму, потрібно мати волю і бажання змінити своє життя.

У кейсі презентовано *урок-вікторину* до Всесвітнього дня здоров'я. Це інтегрований урок, на якому діти можуть і збільшити рухову активність, і закріпити знання про здоров'я під час

складання асоціативного куща, обговорення різноманітних питань щодо здорового способу життя, впливу фізичних вправ на здоров'я людини.

Методична розробка містить приклади **формульованого оцінювання** з використанням компонентів визначення під час підсумкового оцінювання. Презентовано журнал для вчителя та журнал формульованого оцінювання для учня / учениці, у яких визначено, за яку діяльність та які бали отримує учень / учениця під час оцінювання освітніх досягнень на уроці фізичної культури.

У кейсі представлено **комплекс вправ** для формування правильної постави, який є частиною авторської програми «Excellent Posture», розробленої для поліпшення фізичного здоров'я і розвитку правильної постави в дітей. Мета комплексу вправ – усвідомлення та корекція неправильної постави, що може бути спричинено поганими звичками, слабкими м'язами або несвідомим ставленням до свого тіла. Вправи містять різноманітні рухи й позиції, спрямовані на зміцнення м'язів спини, живота і ніг, а також на покращення гнучкості та координації. Кожна вправа супроводжується детальними поясненнями щодо правильної техніки виконання, а також зображеннями та відеоматеріалами.

Під час проведення онлайн-уроків з'явилась можливість більше використовувати **відеоматеріали** для вивчення теоретично-методичних знань та сприяння щодо підвищення функціональних можливостей організму й гармонійного розвитку протягом кожного уроку, вивчення техніки виконання основних елементів і прийомів гри модуля, який вивчаємо.

У кейсі презентовано **спортивну вікторину** для самостійної роботи дітей та **тестові завдання** з таких модулів: «Волейбол», «Алтимат», «Баскетбол», «Футбол», «Легка атлетика», «Петанк», «Доджбол», «Аеробіка». Використання тестових завдань на уроках фізичної культури сприяє систематичній роботі над теоретико-методичними знаннями, засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу. За допомогою тестів вдається за короткий час перевірити достатньо великий обсяг матеріалу в учнів усього класу; створюються однакові умови виконання завдань.

У роботі описано **нестандартне обладнання та інвентар** для проведення уроків у дистанційному форматі. Через використання нестандартного обладнання та інвентарю відбувається мотивація дітей до рухової активності та занять спортом.

Експертиза матеріалів:

Світлана Бурдун, директор Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області;

Оксана Єгорова, заступник директора Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області.

Рецензенти:

Ігор Ціко, завідувач кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького ОблППО, кандидат педагогічних наук;

Тетяна Колгашева, учитель зарубіжної літератури, української мови та літератури Ліцею «Інтелект» м. Київ, учитель-методист;

Сергій Прийменко, старший викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та методики їх викладання Донецького ОблППО, доцент, кандидат фізико-математичних наук;

Оксана Гатченко, учитель математики опорного закладу загальної середньої освіти «Академічний» Краматорської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Наталія Котлярова, учитель інформатики, заступник директора з НВР Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №3 Краматорської міської ради Донецької області, учитель вищої категорії, старший викладач;

Юлія Зарниця, учитель інтегрованого курсу «Мистецтво» вищої категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Покровської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Світлана Рижкова, доцент кафедри іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», кандидат педагогічних наук;

Вікторія Пономаренко, учитель англійської мови Ліцею зі структурним підрозділом гімназії № 6 Покровської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Юлія Зарниця, учитель інтегрованого курсу «Мистецтво» загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 12 Покровської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Ольга Лаврут, професор кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, доктор історичних наук, доцент;

Лілія Денисова, заступник директора з НВР, учитель історії, правознавства та громадянської освіти Білицької загальноосвітньої школи № 10 Добропільської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Віктор Шабанов, професор кафедри природничо-математичних дисциплін та методики їх викладання Донецького ОблППО, кандидат біологічних наук, доцент.

Олександр Салівон, помічник ректора з питань внутрішнього контролю та зв'язків з громадськістю Донецького облППО, доцент, кандидат педагогічних наук;

Андрій Треус, учитель фізичної культури Краматорської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 18 Краматорської міської ради Донецької області, старший учитель;

Яна Бобилева, доцент кафедри управління та адміністрування Донецького облППО, кандидат педагогічних наук;

Інна Малєєва, учитель трудового навчання та технологій Навчально-виховного комплексу № 1 Покровської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Валентина Поуль, завідувач кафедри педагогіки й психології Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, доцент, кандидат психологічних наук.

Ірина Варкінтін, учитель основ здоров'я та трудового навчання, технологій, закладу загальної середньої освіти, Бахмутський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 11 – багатoproфільний ліцей» Бахмутської міської ради Донецької області; старший вчитель;

Олена Саматова, учитель біології та географії опорного закладу загальної середньої освіти «Успіх» Краматорської міської ради Донецької області, учитель-методист;

Світлана Чурак, учитель української мови та літератури вищої категорії навчально-виховного комплексу № 1 Покровської міської ради Донецької області, учитель-методист.